

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY
„ŠKOLA PRO VŠECHNY“**

**Základní škola, Uherský Brod, Pod Vinohrady 1420,
okres Uherské Hradiště**

Identifikační údaj

Název vzdělávacího programu:

Školní vzdělávací program školní družiny „Škola pro všechny“

Školní družina je zřízena dle Školského zákona a řídí se zejména prováděcí vyhláškou MŠMT č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání.

Adresa školy: Pod Vinohrady 1420, 688 01 Uherský Brod

Zřizovatel školy: Město Uherský Brod
Masarykovo náměstí 100
688 01 Uherský Brod
IČO: 00 291 463

Ředitel školy: Mgr. Zdeněk Moštěk

Zástupce ředitele: Mgr. Blažena Chovancová

Vedoucí vychovatelka: Dagmar Mandíková

IČO: 70 932 328
IZO: 102 743 169
REDIZO: 600 124 517

Kontakty:

Telefon: +420 572 634 321, +420 572 634 322, +420 732 439 176

web: www.zsvin.cz

e-mail: mandikova@zsvin.cz

e-mail: mostek@zsvin.cz

e-mail: chovancova.blazena@zsvin.cz

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2010

Aktualizován: 3. 9. 2018

.....
Mgr. Zdeněk Moštěk, ředitel školy

Charakteristika zařízení

Školní družina poskytuje zájmové vzdělávání žákům Základní školy Pod Vinohrady Uherský Brod. Školní družina vykonává činnost ve dnech školního vyučování. Zájmové vzdělávání organizuje především pro účastníky přihlášené k pravidelné docházce. Její činnost je určena pro žáky prvního stupně základní školy. Čtyři oddělení školní družiny se nachází v samostatné budově při ZŠ, páté oddělení má moderní hernu na hlavní budově školy. K budově přiléhají zelené plochy a areál školního hřiště, které jsou školní družinou využívány.

Všechna oddělení školní družiny jsou vybavena novým nebo zrekonstruovaným nábytkem. Prostředí školní družiny je klidné, oddělené od provozu ZŠ a děti zde mají příjemné zázemí. V každém oddělení se nachází společenské hry, knihy, časopisy a hračky.

V budově jsou žákům rovněž k dispozici 3 vybavené herny, cvičná kuchyně a malá tělocvična, pro vychovatelky sborovna. Sociální zázemí budovy tvoří šatny a samostatné WC pro chlapce, děvčata a vychovatelky.

Konkrétní cíle vzdělávání

Výchovná práce ve školní družině má svá specifika a liší se od vzdělávání ve škole. Základním prostředkem činnosti je hra založená na prožitku dětí, která obohacuje jejich sebepoznávání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce. Cíle školní družiny vycházejí z cílů ŠVP ZŠ Pod Vinohrady. Hlavním cílem je rozvíjení kompetencí žáků s přirozenou návazností na průřezová témata RVP a se zaměřením na oblast osobnostní a sociální výchovy.

Strategií pedagogické práce je respektování požadavků pedagogiky volného času:

- pedagogické ovlivňování volného času (nabízení alternativních činností, motivace, změny prostředí, přiměřená úspěšnost při činnostech)
- dobrovolnost (vykonávání činnosti dobrovolně na základě motivace, nikoliv pokynu)
- zajímavost a zájmovost (nabízení zajímavých činností odlišných od školního vyučování)
- aktivita (uplatnění a úspěšnost všech dětí)
- citovost a citlivost (navozování kladných emocí)
- prostor k seberealizaci (uplatňování vloh a schopností, objevování sám sebe, vytváření žádoucích sociálních kontaktů).

Ve školní družině jsou rozvíjeny, posilovány a budovány tyto kompetence:

- **kompetence k učení** - děti mají dostatek času na dokončení započaté práce, je podporována samostatnost a tvořivost, jsou uplatňovány prvky pozitivní motivace, děti jsou vedeny k sebehodnocení a realizaci vlastních nápadů.
- **kompetence k řešení problémů** - jsou vytvářeny podmínky pro rozeznávání správných a chybných řešení, děti jsou vedeny k samostatnosti, podporována je kolektivní práce, společně jsou řešeny problémové situace a konflikty mezi dětmi, děti jsou vedeny k překonávání obtíží při dokončování činnosti.
- **kompetence komunikativní** - děti jsou vedeny k vhodné komunikaci s vrstevníky a dospělými, jsou vytvářeny situace pro vyjadřování vlastního názoru dětí a děti jsou zapojovány do diskuze, dbáno je na vhodné formulování myšlenek.
- **kompetence sociální a interpersonální** - děti jsou podněcovány k vzájemné spolupráci, učeny rozpoznávat vhodné a nevhodné chování, vedeny k dodržování dohodnutých pravidel, je vytvářena příjemná atmosféra ve skupině.
- **kompetence občanské** - děti jsou vedeny k zodpovědnosti, učeny uvědomovat si svá práva a povinnosti, jsou vedeny k ochraně svého zdraví a zdraví druhých.
- **kompetence k trávení volného času** - děti se učí smysluplně trávit volný čas a orientovat se v možnostech jeho využití, učí se vybírat zájmové činnosti podle dispozic, zájmy dětí jsou rozvíjeny v organizovaných i individuálních činnostech.

Formy vzdělávání

Školní družina zabezpečuje náplň volného času v době před vyučováním a po vyučování. Pomáhá při činnostech spojených s odpočinkem, rekreací, zájmovou činností a zábavou. Časové uspořádání se řídí požadavky psychohygieny. Je takové, aby podporovalo zdravý duševní, tělesný a sociální vývoj dítěte.

Základními prostředky činnosti ve školní družině jsou hra a zájmové kroužky, které obohacují jejich sebepoznání, rozšiřují vědomosti, dovednosti a navozují kladné emoce.

Rozlišujeme tři základní druhy činností:

- **pravidelná činnost** – každodenní činnost v oddělení a zájmové kroužky organizované v úterý a čtvrtek
- **příležitostná činnost** – přesahuje rámec jednoho oddělení, není zahrnuta do týdenní
- **skladby činností** - karneval, dětský den, sportovní soutěže, výlety, akce s DDM ...
- **spontánní aktivity** – jedná se o činnosti následující po organizované činnosti, zahrnují ranní hry, odpolední klidové činnosti a pobyty venku

Délka a časový plán

Plán je sestaven v podobě Ročního tématického plánu. Tematické okruhy, celky vycházejí ze zájmu dětí, podmínek a možností školní družiny. (viz. příloha)

Režim dne:

Řeší vyváženě řízené a spontánní činnosti. V ranní družině jsou zařazovány klidné a nenáročné činnosti realizované spíše individuální formou.

Čas	Program
6.00-8.00	Zájmové hry, didaktické hry, individuální hry
11.40-13.30	relaxace, hygienické návyky, individuální hry, skupinové hry, rekreační činnost, relaxace po vyučování, pobyt venku, hry na zahradě, v tělocvičně, vycházky
13.30-15.00	Zaměstnání a činnosti-pracovně technické, přírodovědné, společensko vědní, tělovýchovné a sportovní, esteticko výchovné
13.30-14.30	Činnost ve vybraných zájmových kroužcích
14.30-16.40	Sebevzdělávání (příprava na vyučování), didaktické hry, skládky, zábavné hry a soutěže, tvořivé skupinové hry, individuální práce s dětmi, zájmové činnosti, hry dle vlastního výběru dětí, úklid hraček

Denní skladba činností:

- hygiena, oběd
- odpočinkové činnosti dle zájmu dětí
- odstranění únavy, regenerace duševních a fyzických sil
- zájmové činnosti k rozvoji seberealizaci, poznávání a dovedností
- rekreační činnosti pohybové, sportovní a manuální
- pitný režim

Obsah vzdělávání

1. Jazyk a jazyková komunikace:

- vyprávění příběhů a zážitků
- čtení knih a následné povídání o nich
- básniček a říkadel pro různé příležitosti
- hraní slovních her – slovní fotbal, abeceda

2. Člověk a jeho svět:

- poznávání okolí školy
- pohyb po komunikacích
- vyprávění o místě, kde žáci žijí

3. Lidé kolem nás:

- znalost rodinných vztahů,
- tolerance odlišnosti jiných lidí
- tolerance etnických menšin
- vzájemná spolupráce při hrách

4. Lidé a čas:

- znalost hodin, režimu dne
- orientace v kalendáři – dny, měsíce
- znalost života v minulosti
- prohlížení encyklopedií

5. Rozmanitost přírody:

- znalost ročních období
- procházky v přírodě

- zpracovávání přírodnin
- poznávání běžně žijících divokých a domácích zvířat
- znalost základů ekologie, třídění odpadů, využívání použitých materiálů

6. Umění a kultura:

- zpívání písní
- rozvíjení estetického cítění, motoriky, barevného cítění
- malování a kreslení podle zadání, předlohy nebo fantazie
- vyrábění drobných dárků a přáníček

7. Člověk a zdraví:

- poznávání sebe sama
- znalost základních hygienických návyků
- hraní pohybových her v místnosti, tělocvičně a terénu
- využívání sportovního hřiště nebo tělocvičny pro míčové hry
- hraní her na obratnost, sílu, vytrvalost

8. Člověk a svět práce:

- vymýšlení a tvoření drobných dárků pro sebe, kamarády, rodinu
- stavění objektů ze stavebnic podle návodu či fantazie
- znalost různých profesí a jejich náplně práce
- povídání o práci rodičů
- uklízení pracovních míst a dodržování bezpečnosti při práci

Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními potřebami a žáků mimořádně nadaných

V případě, že do školní družiny dochází žák, který vyžaduje specifický pedagogický přístup, snažíme se vytvořit takové podmínky pro činnost, aby mohl být bez problémů zařazen. Při výběru činností ve školní družině, při motivování a hodnocení žáků bereme ohled na integraci těch, kteří mají speciální vzdělávací potřeby. Vychovatelky úzce spolupracují s rodiči i učiteli a společně tak umožní bezproblémovou adaptaci.

Žáci se speciálně vzdělávacími potřebami jsou začleněni do všech aktivit školní družiny v nejvyšší možné míře. Činnosti respektují možnosti žáka. Cílem je, aby se stali aktivními a rovnoprávními žáky ŠD.

Pokud je ve školní družině žák s mimořádným talentem, jsou mu nabídnuty takové metody a formy práce, které ho motivují a uspokojují.

Podmínky přijímání uchazeče

Do školní družiny jsou přijímáni žáci prvního stupně prostřednictvím zápisních lístků. Přihlásit děti lze v průběhu celého školního roku. O přijetí žáka rozhoduje ředitel školy. Na základě písemné žádosti rodičů (zákonných zástupců) může žák ukončit docházku do školní družiny kdykoliv v průběhu školního roku.

Prostorové podmínky

- v budově ŠD: 4 oddělení školní družiny, 3 herny, tělocvična ŠD, cvičná kuchyňka
- moderní herna na hlavní budově školy určená pro potřeby V. oddělení ŠD
- tělocvičny školy
- školní zahrada
- sportovní areál ZŠ
- odborné učebny ZŠ

Personální podmínky

- počet vychovatelek odpovídá počtu oddělení
- všechny vychovatelky splňují požadavky na předepsanou odbornou způsobilost, odbornost si vychovatelky prohlubují v akreditovaných kurzech a samostudiem

Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Školní družina tvoří se základní školou jednu právní subjekt, proto je bezpečnost a ochrana zdraví zaměstnanců a dětí zajišťována v rámci celé školy. Základem bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců je plnění pracovních povinností a prevence rizik, což znamená:

- vykonávat pouze takové činnosti, které neohrožují zdraví své ani ostatních
- zaznamenávat údaje do knihy úrazů
- znát základní povinnosti vyplývající z předpisů
- zúčastňovat se školení BOZP
- absolvovat periodické lékařské prohlídky
- dodržovat pokyny zaměstnavatele a zásady chování na pracovišti
- neužívat alkohol a jiné návykové látky
- nekouřit na pracovišti
- oznamovat nedostatky a závady na pracovišti
- oznamovat úrazy své a ostatních.

Ekonomické podmínky

Vybavení školní družiny se řídí potřebami, a to jak z hlediska obnovy, tak i z hlediska modernizace. Pro tyto účely jsou využívány prostředky z provozního příspěvku zřizovatele, který je částečně tvořen poplatky rodičů.